

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

Перемагай себе і станеш непереможним.

Передплатний індекс 33545

"СПІВЕЦЬ НЕПРИМИРЕННОЇ УКРАЇНИ"

Презентація книги спогадів про сл. п. кобзаря Тараса Силенка – творця співаної історії непримиренної України – відбулася 17 грудня 2022 р. в Літературному музеї Києва.

Яким видався цей вечір? Ось емоційна оцінка одного з його учасників – Максима Лободзінського. "У суботу в мене був робочий день, – написав він у фейсбуці. – Проте все ж вдалося відпроситися на 2 годинки, щоб відвідати презентацію. Відпросився на 2 години, а пропав майже на 5. І сидів би ще! Йі-богу!

Мені дошкільно соромно, що я майже нічого не знав про такого великого українця та дуже гідну людину. Як, здається, і більшість... А це велика ганьба не знати людей, які творять і відтворюють забуту силу та славу України!

Поділитися спогадами про кобзаря прийшло дуже багатьом народу. Це було щось надзвичайне! Я зустрів багато знайомих обличчя та познайомився з гарними і цікавими особистостями! Це митці та легенди з різних царин! Розповідати про яких можна безкінечно! Я ледь себе стримував у бажанні чи не до кожного підійти і попросити автограф. Загалом, була це та справжня українська інтелігенція, якої мені так не вистачало. Бо звик до пихатої, шароварної та совково-змосковщеної, яку мені доводилося бачити. Зібралися тут люди, рідні за духом, яких об'єднують Україна і любов до неї. І тому мені так було добре, так співзвучно моїй душі, моему українському серцю, що я цілу ніч не міг заснути та із захопленням читав презентовану збірку спогадів про видатного кобзаря. Що дасть нам ця книга? Навчить брати приклад. Навчить творити. Навчить співати, бо, як казав кобзар, «Тільки тоді душа народу буде

повноцінною, коли люди співатимуть». Відкриє вам те, що від нас завжди приховували, – справжню Україну. Навчить любити. Так, як любили кобзаря люди, які написали свої спогади про нього. Так, як це робив великий Кобзар. Недарма, виступаючи, одна пані знаково обмовилася, сказавши не «Тарас Силенко», а «Тарас Шевченко»...

На вечорі промовляли легендарна радіожурналістка Емма Бабчук, народна артистка України Світлана Мирвода, поети Владлен Ковтун, Василь Ковтун, діячі культури Тетяна Пошивайло, Ігор Пошивайло, режисер Іван Канівець, народний художник України Володимир Прядка, вчителька Лариса Громадська, голова партії "Народовладдя" Юрій Левченко, кохана дівчина козака Небесної сотні Сашка Капіноса Оленка Котляр, краснавиця Марина Гоголя та інші славні наші сучасники.

Виступали Тарасові друзі-бандуристи – Тарас Компаніченко, Тетяна Лобода, Ярослав Черногуз, Юрко Кочержинський, Юрко Фединський (із дружиною Марією та п'ятьма їхніми дітьми), Олександр Гончаренко, Михайло Гречкин, заслужений діяч культури Володимир Гонський, Тарасова дочка – піаністка Мирослава Силенко. Промовляли і співопорядники книги – Роман Коваль, Святослав Силенко (Тарасів син), Леся Козенко та Євген Букет.

Наприкінці вечора Святослав Силенко виконав колискову, яку йому співав батько. Люди були зворушені. "Приємно бачити, – сказав Святослав, – скільки світлих людей зібралося на вечір пам'яті мого батька. А ще більше їх долучалось до створення книги, написавши спогади та підтримавши фінансово. Віриш, що з такими людьми наша перемога – це, справді, питання «коли?», а не «якщо?».

Підвів підсумок ведучий вечора Роман Коваль. "Надзвичайно глибокий спомин, – сказав він, – про Тараса Вікторовича Силенка написав Тарас Вікторович Компаніченко. Власне, він і допоміг нам сформувати назву книги. Слова Компаніченка винесли ми і в епіграф книги. Ось вони: «Тарас Силенко був співцем непримиренної України, яка бореться зі всіма ворогами, що стають на її шляху до свободи». Зараз, у час війни зі страшною й огидною Росією, ці слова набувають особливого смислу. Тарас Силенко своїми піснями – разом з Тарасом Компаніченком та іншими кобзарями і письменниками – виплекав покоління воїнів, що не побоялися стати на герць із Росією, з Росією, якої боїться Європа, побоюється Америка, навіть могутнє військово-політичне об'єднання цих країн. Коли ми переможемо, то маємо з вдячністю згадати і про внесок кобзаря Тараса Силенка в цю перемогу".

29 грудня Тарасові виповнилося б 50 років. Він збирався ще не одне десятиліття працювати на Україну, пробуджуючи її до боротьби за своє місце під сонцем, але...

Книга "Тарас Силенко. Співець непримиренної України" стала підсумком його життя. Вийшла вона у видавництві Марка Мельника (директор Оксана Герасимюк), а підготував книгу до друку Історичний клуб "Холодний Яр", козаком якого був Тарас Силенко.

Книжку можна придбати тут: <https://otamania.in.ua/sylenko/> Слава Тарасові Силенку!

Історичний клуб "Холодний Яр"
На світліні Марка Мельника – учасники вшанування Тараса Силенка. Київ, 17 грудня 2022 р.

У юнацькі роки Мирослав зачитувався "Холодним Яром" Юрія Горліса-Горського, мріяв побувати на його святих стежках. Тепер він – Почесний президент Історичного клубу "Холодний Яр".

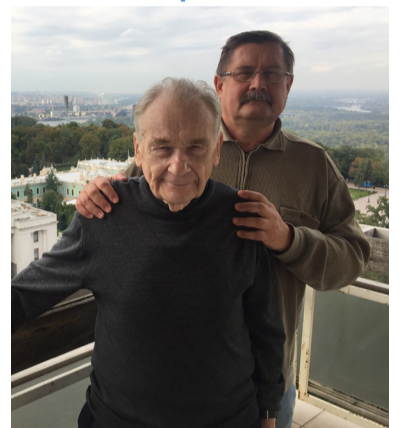
"Передавайте вітання всім нашим!" – сказав колись п. Мирослав козачкам Історичного клубу "Холодний Яр" Любі Криворот і Оксані Герасимюк, які відвідали його в Коломиї улітку 2019 року. І ми це з радістю робимо знову і знову, передаючи вітання працівникам і передплатникам газети "Незборима нація", символом якої є Мирослав Симчич.

Слава борцям за національну Україну! Слава Мирославі Симчичу!

Від імені Історичного клубу "Холодний Яр" і редакції газети "Незборима нація"
Роман КОВАЛЬ

СВЯТВЕЧІР НА ЛОНЦЬКОГО

Три роки тому, 7 січня 2020 р., син головнокомандувача УПА Юрій Шухевич написав: "1949 р., 6 січня. Святвечір. Я перебував у Львові в тюрмі на Лонцького, мені 15 років. Час був такий, що вже закінчилася вечір в тюрмі, людей ще не викликали на нічні допити. Але відчувалося, що люди по камерах притихли, всі десь там згадують свої родини, урочисту вечерю в цей день і багато-багато іншого, що пов'язане з тими святами. Я був один, і не було з ким ділитися спогадами. Я відчинив вікно, щоб трохи провітрити камеру, і нараз почув, що у вечірній тиші від Політехнічного інституту і в напрямі до тюрми просувається гурт молоді, хлопців і дівчат, так приблизно 10 – 12 осіб. Вони дійшли до скверу на розі Шашкевича і сьогоднішньої вулиці Бандери, зупинилися на розі, і нараз «Бог предвічний» залунало голосно на всю вулицю. Камери, які притихли, нараз зарухалися: починали відчинятися всі вікна. Настала мертва тиша, і голосно лунав спів колядників. Співали недовго, лише першу й останню стрічку коляди. А після того крикнули «Христос ся рождає!» і розсипалися, як ті го-робчики, коли появляється шуліка.

Тюрма ожила, і з вікон на різні голоси пролунало «Славте його!», і в камерах почувся гомін. Ми всі відчули, що вони прийшли до нас, незважаючи на серйозну небезпеку, заспівали для нас, вони душею і серцем з нами. Стало в цей вечір тепло і радісно на душі попри неволю, попри всі тюремні незгоди, ми відчували, що ми не забуті. Вони всі там разом з нами".

На світліні – Юрій Шухевич і Роман Коваль. Київ, вересень 2019 р.

У КИЄВІ Є БУЛЬВАР МИКОЛИ МІХНОВСЬКОГО!

Депутати Київради перейменували ще 32 вулиці, провулки та бульвари, назви яких пов'язані з Росією та радянським минулим. І тепер, зокрема, бульвар Дружби

народів називатиметься ім'ям фундатора української армії Миколи Міхновського. Також нові назви матимуть: вулиця Холмогорська – вулиця Володимира Самійленка, провулок Василя Жуковського – провулок Леопольда Яценка, провулок Енгельса – провулок Богдана-Ігоря Антонича, вулиця Енгельса – вулиця Опанаса Сластона, вулиця Орська – вулиця Василя Мови, вулиця Пришвіна – вулиця Івана Труша, вулиця Михайла Светлова – вулиця Олександра Дорошкевича, вулиця Генерала Потапова – вулиця Василя Доманицького, вулиця Юліуса Фучика – вулиця Карела Чапека, вулиця Зої Космодем'янської – вулиця Софії Галечко, вулиця Металістів – вулиця Михайла Брайчевського, вулиця Кирпоса – вулиця Всеволода Петріва.

Київ змінює обличчя. І стає красенем!

БОГ У ЗАСУХУ ПРИХОДИТЬ ЗЛИВОЮ

1. Хто вірить – не боїться, хто боїться – втрапив віру.
2. Парадокс – примха істини.
3. Багато українців забули свою історію, тому так нічого й не навчилися.
4. Сюжет історії жорстокий, творці історії також.
5. Шляхи Бога і диявола часом перехрещуються в серці людини.
6. Доктрин багато, істина одна – нас незбагненно змінює вона.
7. В скрутну годину рятує опертя – на незбагненну волю до життя.
8. Усвідомивши наше минуле – його подомовиш.
9. Вершина пізнання Бога – злиття нашого життя з Ним.
10. Красивий вчинок – це більше ніж красиво.
11. Страх руйнує розум і поневолює дух.
12. Бог терплячий, бо вічний; ми нетерплячі, бо смертні.
13. Боягузи прагнуть влади, їм без влади страшно жити.

14. Політичні блазні до народу люб'язні.
15. Через віру пізнаємо Бога.
16. Бог у засуху приходить зливою.
17. Важкі хвороби лікуються не лише ліками, а й покаанням. Без покаання не буває зцілення.
18. Контролювати можна майже все, окрім об'єктивних реалій.
19. І світло розуму на світ кидає тіні.
20. Як би погано тобі не було, могло бути гірше. Втішся цим.
21. Перетвори проблему в задачу – і ти її розв'яжеш швидше.
22. Вороги першими помічають твої помилки, цінуй їх за це.
23. Перемагай себе і станеш непереможним.
24. Знай межі можливого, але постійно розширюй їх.
25. Більше думай про те, що треба здійснити; менш про те, чого вже досяг.

Андрій КОВАЛЬ, історик

"А ОКУПАНТА ТРЕБА ВБИТИ"

Нема на світі над життя, над цей безцінний дар природи. Всі скарби – фабрики, заводи, палаци, землі – без пуття, єдина цінність – це життя. Хай буде проклятий, хто сміє підняти руку на життя! А окупанта треба вбити.

він поламав би свого гверя, убив би свого офіцера, поліг би трупом на межі – а в землі б не пішов чужі. А він покороно своєю насильству сили додає. То хай загине, зогниє отут, під хатою мою! Усе живе хай має жити, а окупанта треба вбити.

Якби він був таким, як ми, мав право жити між людьми, якби він був як ти, як я – не був би він у цих краях:

Юрій КРАКОВЕЦЬКИЙ-КОЧЕРЖИНСЬКИЙ

МИРОСЛАВОВІ СИМЧИЧУ – 100 РОКІВ!

Легендарний сотенний УПА Мирослав Симчич пережив усіх своїх ворогів – і тих, з ким бився на полі бою, і тих, хто гнобив його в ув'язненні й "на волі".

5 січня йому має виповнитися 100 років. 14 жовтня 2022 р. наша держава високо оцінила його подвиг – президент нагородив його званням Героя України – "за героїзм, виявлений у боротьбі за незалежність України".

Шість років у лавах УПА боровся Мирослав проти німецьких, мадярських та російських загарбників. А ще 11775 днів і ночей (32 роки!) в російських тюрмах і концтаборах відстоював честь української нації!

Він не здався під тортурами, не зрадив, не видав нікого.

Боротьбу продовжує старший син героя, Ігор Симчич. Йому вже 57 літ, але, попри вік, він захищає Україну в лавах ЗСУ.

ТАКИМ Я ЗНАВ ТАРАСА СИЛЕНКА

Непомітно проминув ювілей славного кобзаря з Ялти Остапа Кіндрачука. 13 листопада 2022 р. йому виповнилося 85 років. Коли я вітав його і запитав, де він тепер, пан Остап відповів: “Я – в Ялті! Незважаючи ні на що, кобзарюю щодня на набережній. Для одних я – незрозуміла екзотика, а інші – просять виконати «Червону калитку». Знаючи, що в минулі роки пан Остап на зиму перебирався кобзарювати до Києва, запитав його про плани на цю зиму, а він у відповідь: “Дорога на материк заблокована!!! Надіймося на чудо, бо воно час від часу виникає в нашій непевній реальності”. На моє прохання пан Остап написав спогад про Тараса Силенка. Пропоную шановному товариству ознайомитися з ним. У спогаді висвітлено і фрагменти життя самого Остапа Кіндрачука. Бажаємо батькові Остапові довгих-предовгих літ! Бажаємо дочекатися нашого спільного свята!

З незабутнім кобзарем-побратимом Тарасом Силенком мене вперше звела доля 14 грудня 2011 р. в Музеї театрального, музичного та кіномистецтва України на вечорі, присвяченому 85-річчю видатного дослідника кобзарства Криму та Кубані, мого дорогого вчителя Олексія Нирка. Вечір організувала працівниця музею, бандуристка, колишня учениця Олексія Федоровича Тетяна Лобода, запросивши до участі його дочку Мирославу, його друга дисидента Євгена Пронюка, бандуристу Тараса Силенка, Тараса Компаніченка, Тараса Яницького, а також мене й інших гостей. Із 2008 року я щодня кобзарював у Києві, почувавшись на Майдані легко й невимушено, а тут, у чотирьох стінах музею, перед світлими високого кобзарського мистецтва раптом відчув себе скuto і, відкриваючи концерт на запрошення ведучої пані Тетяни, від хвилювання з мелодії пісні перейшов на речитативу. Моя пісня мала бліденький вигляд, як порівняти з могутнім голосом Тараса Силенка, який нахненно виконав пісню про Кармелюка. Чудово виступили й два інші Тараси, а я переживав, що відтепер усі вони перестануть помічати моє киявське кобзарювання.

Як же я помилювався! З тих пір, проходячи повз мене при вході в метро “Майдан Незалежності”, вони неодмінно зупинялися послушати моє “домоткане” кобзарювання, запрошували на свої концерти, цікавилися моїм репертуаром. Зрештою, і Тарас Силенко, і Тарас Компаніченко стали моїми друзями – на сторінках ФБ, і “наживо”. Особливо теплою увагою надіяв мене Тарас Силенко. Це завдяки його запрошенню я в березні 2012 р. відвідав чудовий вечір Історичного клубу “Холодний Яр” “О землі втрачена, явись”, присвячений Кубанській Народній Республіці. На цьому вечорі я знову слухав серед іменитих виконавців неординарне виконання Тарасом Силенком пісні “Із-за гори, з-за лиману вітер повіває”, а потім, несподівано для себе, отримав у подарунок солідний том “Тиха війна Рената Польового” з автографом Романа Ковалю з його власних рук.

Потім я ще мав змогу слухати чудові співи Тараса і спілкуватися з ним на презентаціях книжок Романа Ковалю “Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею” та “Сто облич Самостійної України”, отримати їх з рук автора зі зворушливими автографами і поповнити ними свою домашню книгозбірню.

Усі концерти і заходи з яскравими виступами кобзаря Тараса Силенка я був не в змозі відвідати, але вони та й наші нечасті зустрічі з ним біля місця мого кобзарювання компенсувалися віртуальним спілкуванням у месенджері. Тож у моїй колекції кобзарів-побратимів найчисленнішими є Тарасові виступи, прислані ним з різних заходів, з найбільше з тих, що їх часто організовує Історичний клуб “Холодний Яр”. Зокрема, справжнім відкриттям для мене стала повстанська пісня “Повстань, народе мій” у його виконанні, з детальними коментарями, як ця пісня була вкрадена в повстанців і “перелицьована” в російську воєнну пісню “Вставай, страна огромная”.

Та й не тільки Тарас Силенко ділився зі мною своїми кобзарськими здобутками. Дещо й він запозичив у мене, наприклад пісню про кошового отамана Івана Сірка, яку уперше почув у моєму виконанні. Його доброзичлива прихильність до мене виявлялась у зовсім несподіваних ракурсах. То він пришло по месенджеру копію глави “Секрети довголіття кобзарів” із книжки Анатолія Пастернака “Козацька медицина”; то знайдену в інтернеті світлинку з канадського фестивалю “Спадщина предків” з моїм велетенським портретом на фестивалі завсі; то фотокопію обкладинки дитячої книжки “Козацькі бувальщини” Павла Браницького, де я з бандурою перебуваю в центрі козацького табору; то лист із художнього календаря, де художник Євген Матвеев помістив мене в скафандрі космонавта з бандурою на... Марсі. І ще, і ще – цілу колекцію “диковинок” з моєю участю укомплектував мені Тарас, радіючи при цьому, що може потішити і моє старече ego... А то якось улітку 2014 року я кобзарював на Хрещатику і раптом... не повірив власним

очам: Тарас Силенко явився біля мене в компанії зі славними українськими бандуристами з далекої Австралії – Петром і Нілою Деряжними. Він провів їх по Києву як гід і спеціально повернув до місця мого кобзарювання, представив дорогим гостям, жаргівливо назвавши мене “кобзарською окрасою Хрещатики”...

Та найціннішим моїм надбанням, завдяки щедрій душі Тараса Силенка, став 1-й том “Української фольклористичної енциклопедії” професора Миколи Дмитренка. Саме Тарас доклав зусилля, щоб сам професор прийшов до місця мого кобзарювання і вручив мені дорожочний книжковий скарб з автографом... “Це для того, – радів разом з мною мій ширший кобзарський побратим Тарас, – щоб ваші численні нащадки гордились вами, адже в цій енциклопедії серед кількох десятків кобзарів ви представлені аж у двох окремих статтях на різних сторінках!” Ця енциклопедія – предмет моєї гордості, вона завжди під рукою. І перш ніж розгорнути її, я завжди згадую незабутнього Тараса Силенка й невмовно шкодую, що він так і не дочекався другого тому зі сторінками, присвяченими йому особисто...

Останнє відео з виконанням пісні “Богуслав понад Россю і Медвин в боях стугонять”, прислане мені Тарасом по месенджеру 21 квітня 2020 р., коли я вже був удома, в Ялті, заблокований карантинними ковід-обмеженнями. Тут же, в Ялті, 22 червня 2021 р. з новинної стрічки фейсбуку я з тугою дізнався, що незрівнянний кобзарський самородок Тарас Силенко покинув нас, а його душа перебралася на вічнозелені Сварожі Луки. Тут же, в Ялті, я зі щемом душевним спостерігав по монітору відеорепортаж з яскравим, як і сам Тарас і його творчість, погребальним обрядом з тужливим риданням трембіт...

Остап КІНДРАЧУК

Ялта, 16 листопада 2022 р.

Публікується вперше.

На світлинці – Петро і Ніла Деряжні з Австралії, Остап Кіндрачук і Тарас Силенко. Київ, Хрещатик, літо 2014 р.

У ВІННИЦІ ТЕПЕР Є ВУЛИЦЯ ГЕНЕРАЛА УПА ІВАНА ТРЕЙКА!

Рішення про це 25 листопада 2022 р. ухвалила Вінницька міська рада. Іменем нашого видатного героя-земляка Івана Трейка – повстанського отамана доби УНР, генерала-хорунжого УПА – названо безіменну вулицю, що тягнеться від Немирівського шосе до аеропорту “Вінниця”.

Трейко – один з 9-ти генералів УПА і єдиний – з Вінниччини (с. Старостинці Погребищенської громади).

Депутати міськради одностайно підтримали напрацювання робочої групи Ради з питань історії, культурної спадщини та топоніміки щодо перейменування. Нагадаємо, відповідне звернення з ініціативою назвати вулицю іменем Івана Трейка у Вінниці надіслав на розгляд цієї ради член Історичного клубу “Холодний Яр”, а нині козак-доброволець ЗСУ Володимир Барцьось.

Чекаємо також подібного рішення від міської влади Погребищенської громади в м. Погребищі і в с. Старостинцях. Звернення з пропозицією назвати вулицю іменем Івана Трейка також були надіслані для розгляду міському голові м. Погребища С. Волинському та депутатському корпусу ради, а також старості с. Старостинців Ю. Філіповському. Трейко і його козаки активно діяли на території цієї громади, захищаючи селян і знищуючи московсько-більшовицьких окупантів та їхніх прислужників. А жителі Старостинців називали “трейками” і “трейківцями”. Чекаємо ухвалення рішення від місцевої влади Погребища про вшанування Івана Трейка в назві вулиці чи площі.

Нагадаємо, що з ініціативи Звягельського братства ОУН-УПА ім. Романа Шухевича в м. Звягелі вже є вулиця Івана Трейка, а у Вінниці вулиця Льва Толстого відтепер називатиметься ім'ям Степана Бандери.

Дякуємо всім причетним до втілення цієї ініціативи в життя, насамперед Володимирові Барцьосю, який зробив найбільше для увічнення пам'яті славного земляка Івана Трейка! Нарис “Козацька доля Івана Трейка” можна прочитати в книзі Романа Ковалю “Батькам скажеш, що був чесний” (<http://otamania.in.ua>).

Вічна слава Іванові Трейку, героям УНР, ОУН і УПА!

Історичний клуб “Холодний Яр”

На світлинці – Володимир Барцьось та Іван Маукевич біля дошки отаманові Івану Трейку у його рідному селі Старостинці.

“РОСІЯНИ УСВІДОМЛЮЮТЬ СВОЮ ПІДЛІСТЬ І НИЦІСТЬ”

16 листопада журналістка Мирослава Барчук побачила сюжет з деокупованої Харківщини, де люди розповідали, як російські солдати гидили у книжки шкільної бібліотеки і різали м'ячі у спортзалі. І пригадала вона лист Станіслава Лема до Майкла Кендла, його американського перекладача, про “екскрементальну запеклість” росіян.

“Росіяни були кодом, яке усвідомлювало свою підлість і ницість безсловесним, глухим, здатним на будь-яку розперезаність чином. Отож, гвалтуючи 80-річних бабусь, роздаючи смерть від нехоті, побіжно, між іншим, валячи, руйнуючи й нищачи всі ознаки достатку, ладу, цивілізованої можливості, демонструючи в цьому нищенні... чималу Завчачливість, Ініціативу, Зосередженість, Напруження Волі – завдяки цьому вони мстилися не лише німцям... за те, що німці влаштували були в Росії. А й мстилися всьому світові поза межами своєї в'язниці постою, найпідлішою з можливих: адже вони обсирали все.

Жодні тварини не демонструють подібної, так би мовити, екскрементальної запеклості, яку демонстрували росіяни, забуваючи й наповнюючи своїми екскрементами розгромлені салони, шпитальні зали, біде, клозети, серучи на книжки, килими, вівтарі; у цьому сранні на весь світ, який вони тепер могли – яка ж це радість! – скопати, стовкати, обісрати, а до всього ще й згвалтувати й убити (вони гвалтували жінок після пологів, жінок після важких операцій, гвалтували жінок, які лежали в калюжах крові, гвалтували і срали; а крім того, вони мусили красти наручні годинники, і коли якийсь їхній малий бідачисько-солдафон не мав уже на це шансів серед німців у шпиталі, бо його попередники забрали все, що можна було забрати, він розплакався з жалю і водночас викукував, що коли негайно не дістане наручного годинника, то застрелить трьох перших стрічних)...”

Берлін, 6 травня 1977 р. Переклад Андрія Павлишина.

Уривок з оригіналу листа тут: <https://zbruc.eu/node/53183>

Василеві Вишиваному, Іванові Виговському, Степанові Бандері та іншим патріотам.

Подарував українському народові Михайло Горловий і декілька поетичних збірок. Поезія Горлового промовляє правдивістю, болем і щемом української душі за майбутнє Батьківщини в умовах вічної окупації внутрішнім і зовнішнім ворогом-зайдою. І хоч держава не уважна до генія Михайла Горлового, але знаю і вірю, що ім'я його буде викарбуване на небесних скрижалях.

Варто сказати, що найголовніший витвір Михайла – це його талановита донька Леся, яка продовжує його світоглядний шлях у творчості.

Спілкуючись із митцем, якому виповнилося ще тільки сімдесят років, відчуваю поруч із собою щирю душу, палкого патріота. Пригадую юнака, який без підтримки, без зв'язків вступив до художнього вишу вже зі сформованим світоглядом. Михайла не задовольняла ідеологічна спрямованість вишу, орієнтована на твори соцреалізму. Всупереч ідеології він творив свої скульптурні композиції, залюблюючись в історичну правду України. Твори Михайла відрізнялися від робіт інших студентів знаковістю, стилістичною оригінальністю. Михайло щиро вдячний професору Валентині Борисенку, який підтримав його, побачивши в його тво-

рах не лише майбутнє української скульптури, а й України.

Коли почався рух за незалежність, Михайло очолив студентський рух, став лідером українства, схиливши до себе не тільки студентів, а й педагогів.

Михайло Горловий – митець-скульптор, поет, живописець, філософ, був і залишається виразником українського світогляду.

На його шляху виникали різні перешкоди... Майстерню, яку він побудував у селі своїми руками і наповнив її десятками геніальних творів, нащадки більшовиків спалили. Майстерня згоріла разом з великим творчим доробком (зокрема й великим погруддям отамана Зеленого), але Михайло не зламався, відбудував її та наповнив її простір новими геніальними творами, які як живі істоти оповідають міфи і легенди прадавніх українців.

Бувши незалежною особистістю, промовляючи мовою правди не тільки до нас – сучасників, а й до наступних поколінь, Михайло Горловий створив свій пам'ятник духу України, який завжди житиме і звучатиме генами життєствердної істини.

Володимир ГАРБУЗ, художник Київ

На світлинці – Михайло Горловий і погруддя отамана Зеленого, знищені ворогами разом із майстернею митця.

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

“Незборима нація” – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України

ОСТАННІЙ БІЙ ОТАМАНА СМУТНЕНКА

17 січня 1922 р. о 4-й ночі Смутник-Смутненко, Антон Рибка та 11 козаків прибули на хутір Козловського. Відпочивали лише дві години. Ще й не світало, як хтось із хлопців через вікно помітив вершника і сани, що зупинились біля воріт. Отаман послав розпитати, що то за люди і чого хочуть. Тільки-но козакі вийшли на ганок, як із підводи застрочив кулемет "Максим". Одною чи двома козаків зрізало чергою.

Інші миттю вискочили на горіще і вогнем із рушниць змусили кулеметника замовкнути. Накрили хмарками розпеченого свинцю і червоноармійців, які пострілювали з-за дерев.

Скориставшись розгубленістю ворога, Смутник-Смутненко і четверо козаків вискочили з лісничівки і, пальнувши на прощання, зникли між деревами. Спочатку бігли, але, переконавшись, що погоні немає, перейшли на крок.

Напрямок тримали на Леонівку. Звуки бою віддалялись. Нарешті отаман дозволив спочити. Та на снігу довго не полежиш! Коли зібралися в дорогу, один із козаків сказав, що далі не піде, і побрів у протилежний бік – саме там уже піджидала його смерть...

Близько семи верст пройшли за сніжним лісом утікачі, як раптом у їхній бік полетіли рушничні кулі.

Оглянулися.
– Кіннота!
– Чоловік десять...

Сховавшись за деревами, відкрили вогонь. "Бій тривав 5 хвилин, – розповідав Яків Смутник-Смутненко. – Під час бою було вбито Андрія Хоменка, вірного мого козака". Мусили покинути його...

Червоноармійців усе ж відігнали. Ще й коня їхнього "прикупили". Сотник сів верхи, і трійка рушила далі. Та вже за хвилину десерт за деревами побачили ще один відділ кавалерії, чоловік 30–40. "Козакі почали мене просити, щоб я їх не залишав, – продовжував Смутник-Смутненко. – Я зіскочив на землю. Ми почали відстрілюватися".

Що могли зробити троє зневірених лісовиків проти десятків кавалеристів? Та здаватися ніхто не збирався. Ми ще видрапаємося!

Раптом рушниця сотника вивалилася на сніг – ворожі кулі перебили йому обидві руки. Смутненко вихопив з-за пояса револьвера, хотів застрелитися, але пальці не слухалися. Револьвер випав з долоні.

– Хлопці, застрельте мене, – тепер уже просив отаман.

Але козакі тільки переглянулися.

Залишався ще один шанс...

І Яків у розпачі кинувся до зірчастих кавалеристів.

– Я помічник отамана Орлика, – закричав він, – я великий злочинець перед советською владою, прошу: порубайте мене на шматки і розкидайте моє тіло, щоб і сліду не було!

Сотник розраховував на чиюсь гарячу шаблю – хотів загинути в бою.

Але червоноармійці злякалися. Напевно, подумали, що він зараз підірве себе разом з ними, і кинулись урозтіч. А Яків усе біг до них і кричав:

– Я помічник отамана Орлика, я винний перед вами і перед советською владою. Прошу розтерзати мене на шматки!

Нарешті хтось помітив, що партизан без зброї, що револьвер на шнурку тягнеться за ним. Вершники зупинилися.

Першим підїхав командир.
– Товаришу, якщо ви здалися, – сказав він, – советська влада вас рубати не буде.

І наказав зробити пораненому перев'язку.

Роман КОВАЛЬ

Дж.: Коваль Р. Сто історій Визвольної війни. – Київ: Історичний клуб "Холодний Яр", "Наш формат", 2015. – С. 230–231.

ДЕНИС ПОЛІЩУК

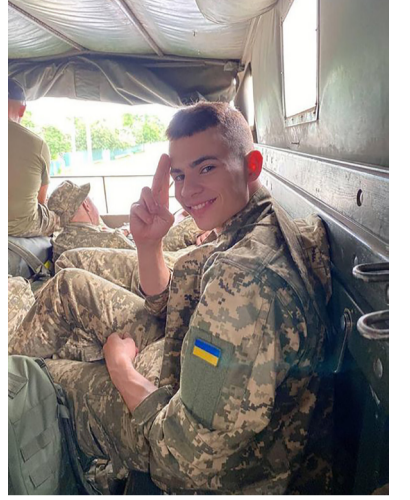
Поховали Дениса Поліщука. А йому щойно виповнилося 19! Красивий, розумний, упертий – він міг би продовжувати навчатися у виші, проте склав сесію 2-го курсу та пішов добровольцем.

Я знала його трохи більш ніж 19 років – відтоді, коли можна простим акушерським стетоскопом прослухати два серця, мами та дитини. Тепер одне з них не б'ється, інше – розірвано в шмаття.

Подивіться в це обличчя і запам'ятайте: такий вигляд має ціна нашої свободи та життя.

Спочивай з миром, козаче! Ти назавжди залишишся моїм юним героєм.

Ксенія ХАЖИЛЕНКО

ОЛЕГ МОРОЗОВ-“ГЕША” (29.06.1974 – 8.11.2022)

повномасштабного вторгнення він записався в добровільний підрозділ і брав участь в обороні Києва.

Після цього разом з побратимами долучився до батальйону "Свобода" і вирушив захищати Україну на східний фронт.

Всі згадують Олега з теплом. Він був добрим, товаришким, завжди допомагав людям. Майстер на всі руки, чудовий син своїх батьків, люблячий чоловік і батько своєї донечки. Надійний, бойовий побратим, людина безстрашна.

Загинув, прятуючи на полі бою пораненого побратима.

Вічна слава!

Петро САНОЦЬКИЙ

СОТНИК АРКАДІЙ ЛИПОВИК

артілі "Гуцульщина". Про це можна прочитати в т. 3 енциклопедії "«Подєбрядський полк» Армії УНР" (автори Роман Коваль, Віктор Моренець, Юрій Юзич, <http://otamania.in.ua>).

Павло Іванович – батько сотника Армії УНР Леоніда Романюка, посла до Союзу Карпатської України і секретаря президії 1-ї сесії Союзу, яка 15 березня 1939 р. проголосила Карпатську Україну. Артілью "Гуцульщина", де працював Павло Романюк, керував січовий стрілець Михайло Горбовий. Про діяльність килимарсько-різбарського кооперативу "Гуцульщина" можна прочитати в книжці "Гуцули у Визвольній боротьбі" (упорядники Роман Коваль, Петро Арсенич та Юрій Юзич).

Знову цитую листа Всеволода Речицького: "Мій дід Аркадій Липовик і Леонід Романюк служили в Армії УНР практично разом. Це було у Новій Ушиці, Дунаївцях, десь і біля Балти. Леонід Романюк приятелював у юності з Юрієм Смоличем, той описав його як Левка Репетюка в романі «Вісімнадцятилітні» (зобразив як сина куркуля, на якого працювало 10 наймитів, і який пішов воювати під жовто-блакитним прапором. – Ред.)."

Про свого діда Всеволод знає мало, адже його рідні приховували він нього, що Аркадій Липовик – борець за волю України. Всеволод зазначає: "Його дружина (моя бабуся, сестра Леоніда Романюка) Аглія Павлівна Іваненко (це її прізвище за другим шлюбом, від якого народився відомий Вам Леонід Іваненко) померла у 1974 році. З огляду на комуністичний час та обставини старші члени родини нічого не розповідали молодшим, щоб не зашкодити їм. Ясно, якою була б їхня доля, якби стало відомо, від кого вони походять. Я тоді навчався в закритому комуністичному вузі (Харківський юридичний інститут), де готували кадри для держапарату, мама працювала вчителькою в середній школі. Майже все, що я знаю про Аркадія Липовика, – з розповідей сестри моєї

бабусі Аглії – Любові Павлівни Романюк (сестри Леоніда Романюка, матері відомого журналіста Павла Романюка зі Львова). Вони тоді жили із сестрою в Новій Ушиці разом. Липовик був сотником Армії УНР, працював у розвідці чи контррозвідці. Любов Павлівна якось застала його за допитом якогось червоноармійця.

Липовик був чарівний, прекрасно грав на фортепіано, був душею тогочасної новоушицької громади. Любов імпровізувати в грі, що в нього добре виходило. Якоюсь я знайшов в Інтернеті посилення на те, що Аркадій Липовик був прийнятий у 1916 р. на лікування у лазарет № 208 у Петербурзі (Английська набережна, 48). Його шлюб з моєю бабусею протривав лише два чи три роки. У 1921 р. він змушений був емігрувати, а його дружина Аглія опинилася в Києві. Моя мама Аріадна народилася у 1920 році. Зараз її вже немає (померла у 2004), але вона знала про свого батька менше, ніж я про нього. Мама мала незалежний характер, й тітка Люба (Любов Павлівна Романюк) не хотіла їй нічого детально розповідати. Так само поведилася й моя бабуся Аглія Іваненко... Здається, Аркадій став актором у якійсь німецькій театральній трупі, але це не напевно".

Всеволод Речицький, будучи в США, поїхав у Бавнд-Брук, на Український православний цвинтар Св. Андрія Первозванного, щоб вклонитися могилі свого двоюрідного діда – сотника Леоніда Романюка. Де спочиває Аркадій Липовик, Всеволод не знає. Добре, що зберігся його фотообраз (що світлина публікуємо вперше, її надав Всеволод Речицький).

Якщо комусь щось відомо про сотників Липовика та Романюка, пишть мені, а я передам інформацію родині.

Слава борцям за волю України!

Роман КОВАЛЬ, Історичний клуб "Холодний Яр"
Київ, 1 січня 2022 р.

ПАМ'ЯТІ ТАРАСА КОЗЛИШИНА (ДРУГА КАРАЯ), ЯКИЙ 27 ЛЮТОГО 2022 Р. ВІДДАВ ЖИТТЯ ЗА УКРАЇНУ

КАРАЮ, КАРАЮ!
Син рідного краю,
Ти був відчайдушом
З окриленним Духом,
І Другом, і Братом,
І люблячим Татом,
І Воїном дужим,
І Лицарем мужнім...
КАРАЮ, КАРАЮ!
Душа вигорає –
Бо нелюдів зграї
Святу землю крають.
Несуть в наш дім горе
Москальські потвори,
Що сказом є хворі
І з душами чорними...

КАРАЮ, КАРАЮ!
Не вмів бути скраю,
Поміж блок-постами
Ти димом розтанув.
На згадку лишив нам
Ключі журавлині,
Любов до України
І усмішку сина...
КАРАЮ, КАРАЮ!
Убивць Бог скарає –
Відплатим за Тебе,
Наш Лицарю Неба,
Відплатим за Тебе,
Відплатим за Тебе!!!

Наталія КРИСМАН

У "Списку старшин, зарахованих на дійсну українську військову службу та підвищених до наступних рангів протягом липня 1920 – липня 1923 рр.", опублікованому у виданні "Офіцерський корпус Армії УНР" Ярослава Тинченка (книга 2), є й прізвище сотника Аркадія Липовика-Арналі.

Що за Арналі? Мабуть, якийсь доброзичливий чужинець, – така думка може прийти кожному. Ситуацію прояснив його онук Всеволод Речицький, який за день до Нового 2022 року написав мені листа. "У переліку старшин Армії УНР, – писав він, – є мій дід Аркадій Назарович Липовик. Іноді його позначали у нагородних списках як Липовик-Арналі. Це він так сам себе «скорочено» називав: Ар(кадій)На(зарович)Ли(повик)".

По поразці Визвольних змагань Аркадій опинився на еміграції, очевидно, в Польщі. "Орієнтовно у 1939 р., – написав Всеволод Речицький, – ще до приходу до більшовиків, Аркадій завітав коротко у Косів, де бачився з моїм прадідом – Павлом Івановичем Романюком".

Павло Іванович народився в 1870 році, у добу УНР був старостою м. Нової Ушиці, разом з Армією УНР у листопаді 1920 р. перейшов на польську територію. Жив у Кракові, а в 1927 р. переїхав до м. Косова, де працював в

Старший сержант батальйону "Свобода" 4-ї бригади оперативно-призначення НГУ Олег Олегович Морозов-"Геша" загинув на бахмутському напрямку. З перших днів

НЕМОВЛЯ СТАЛО СИРОТОЮ

Троє "відморозків" на "Лексусі" влаштували біжку в київському дворі у форматі три на одного, потім дістали зброю і почали стріляти на ураження. Серед білого дня. Стріляли в людину у військовій формі.

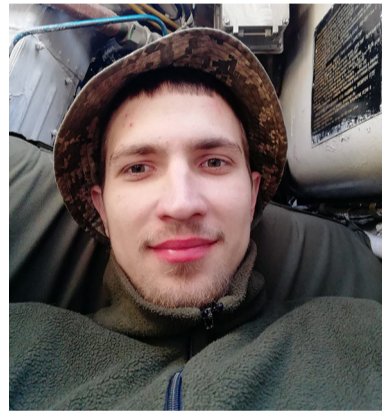
Олексій Щербина загинув. Він був добровольцем ДФТТ "Свобода" і готував документи на мобілізацію в батальйон "Свобода". Дружина

стала вдовою, немовля – сиротою. Ось прізвища вбивць: Ігнатенко Леонід Іванович (30.05.1982), Котирло Ігор Валерійович (20.12.1998), Вільцанюк В'ячеслав Володимирович (4.06.1996). Усі затримані.

Світла пам'ять Олексію! Щирі співчуття родині.

Андрій ІЛІЄНКО

"ТІЛЬКИ КОЗАЦЬКИЙ ХРЕСТ"

Пане Романе, дякую за все, що ви робите з відновлення історичної справедливості. Ви якось сказали, щоб я не називав свого загиблого сина солдатом, бо в Україні були завжди козаки. Ці слова засіли мені в серці. І ось у нас на Лісовому кладовищі родичі загиблих героїв обговорюють, щоб поставити однакові пам'ятники. Я сказав їм, що на могилах воїнів здавна ставили козацькі хрести. У мене син козак і нащадок козака, і на його могилі стоятиме тільки козацький хрест.

Олександр ВДОВЕНКО

"НАЙВИЩА ЧЕСТЬ" ОЛЕКСІЮ БЕВЗЮКУ

7 грудня на Донеччині загинув Олексій Бевзюк-"Мерс" – козак 72-ї Окремої механізованої бригади імені Чорних запорожців.

Про загибель "Мерса" повідомив його побратим Антон Колумбет. "Ця сім'я, – написав він, – від короткої історії якої стискається серце, – маленька історія всієї України. Олексій був надзвичайно міцним воїном – усміхненим, гуморним, оптимістичним, з вічною усмішкою та бисками в очах. Активний громадський та політичний діяч, людина, з якою було дуже цікаво говорити і мріяти про країну майбутнього", – розповів Колумбет.

Олексій воював проти окупантів разом з батьком Іваном та братом Андрієм, який загинув у липні 2022 р. під Бахмутом. Іхній батько тепер комісований, бо в боях дістав важке поранення.

Останній свій допис у Facebook Олексій опублікував за день до за-

гибелі – вітав колег із Днем Збройних сил України. "Немає більш благородної місії, ніж захист свого народу, рідної землі, – писав Олексій Бевзюк. – Служба в лавах ЗСУ для нас не просто професія, це – найвища честь, покликання".

Вічна слава!

Цитата дня

НЕ БОЯТИСЯ, А БИТИСЯ!

Юрій СИРОТЮК

СІЧНЕВІ ЮВІЛЕЇ 2023 р.

2 січня 1883 р. (за ст. ст.) прийшов у світ Всеволод ПЕТРІВ, командир Запорозького полку кінних гайдамаків ім. кошового отамана Костя Гордієнка, військовий міністр уряду УНР (1919), генерал-хорунжий Армії УНР, професор Української державної гімназії в Хусті та Української реальної гімназії в м. Моджарах, член Проводу ОУН, заступник голови Української генеральної ради комбатантів, радник командувача УНА Павла Шандрука (1945), дійсний член НТШ (1948).

5 січня 1923 р. народився сотенний УПА Мирослав СИМЧИЧ-КРИВОНІС, багатолітній політв'язень російських катівень.

6 січня 1938 р. прийшов у світ Василь СТУС, поет-борець, Герой України (2005, посмертно).

7 січня 1938 р. спочив Михайло ОБІДНИЙ, сотник Армії УНР, етнограф, поет.

8 січня 1878 р. народився Володимир СТАРОСОЛЬСЬКИЙ, перший голова товариства Січових стрільців, член Бойової управи УСС та Українського генерального військового комітету.

8 січня 1893 р. народився Микола БАЗИЛЕВСЬКИЙ, сотник Армії Української Держави та Армії УНР, командир кінної сотні 1-го Запорозького пішого полку ім. гетьмана Петра Дорошенка, командир сотні Кінного полку Чорних запорожців, ад'ютант командира 1-го Запорозького кінно-гірського дивізіону Армії УНР, командир кінної штабної сотні командарма Першого зимового походу, випускник Української господарської академії в Подебра-

дах (1928), інженер-економіст, звичайний член НТШ Канади, голова монреальського осередку НТШ, публіцист.

11 січня 1913 р. народився Василь КУК-КОВАЛЬ, генерал-хорунжий УПА, останній головкомандувач УПА, почесний президент Історичного клубу "Холодний Яр".

12 січня 2013 р. помер Павло СКОЧОК, публіцист, політв'язень, член УКК та УГС, видавець журналу "Золоті ворота" (Київ, поч. 1990-х).

13 січня 1893 р. народився Павло ГАРЯЧИЙ, командир 1-ї кінної сотні 2-го Запорозького полку ім. Яна Кармелюка, сотник Армії УНР, автор спогаду "18 листопада".

13 січня 2013 р. помер дисидент, політв'язень Михайло ГОРИНЬ.

14 січня 1898 р. прийшов у світ Юрій ГОРОДЯНИН (ГОРЛІС-ГОРСЬКИЙ), поручник Армії УНР, півсотенний кінної сотні полку ім. Богдана Хмельницького (1917), командир кінної сотні Запорозького полку ім. Я. Кармелюка, командир Богданівської сотні 2-го Запорозького (збірного) полку Армії УНР, осавул отамана 1-го (основного) куреня полку гайдамаків Холодного Яру, командир українського відділу фінської армії, автор книги "Ave dictator!", "Отаман Хмара", "Спогади. У ворожому таборі. В казематах ГПУ" та "Холодний Яр", учитель.

16 січня 1983 р. помер Кость МАНДЗЕНКО, підполковник Армії УНР, командир Окремого куреня при ставці Головного отамана Армії УНР, командир 1-го парашутного відділу УНА (1945), командир полку 2-ї Української пішої бригади 2-ї

Української дивізії УНА (03.1945), генерал-поручник (в еміграції).

18 січня 2003 р. помер Сергій НАБОКА, журналіст, політв'язень, член УКК і УГС.

19 січня 2013 р. відійшов у вічність член ОУН, воїн УПА, політв'язень московських тюрем і концтаборів, голова Всеукраїнського братства ОУН-УПА Михайло ЗЕЛЕНЧУК.

21 січня 1978 р. біля могили Тараса Шевченка на знак протесту проти окупації України спалив себе Олександр ПІРНИК.

21 січня 2013 р. помер Мирослав КАЛЬБА-ЯСТРУБ, чотар легіону "Нахтігаль", вояк УПА, автор спогадів про Визвольну боротьбу.

22 січня 1918 р. Центральна Рада IV Універсалом проголосила незалежну Українську державу.

27 січня 1898 р. народився Омелько ЛЕВЕНЕЦЬ, підхорунжий 2-ї Волинської дивізії Армії УНР, студент Української господарської академії в Подебрадах.

27 січня (9 лютого) 1918 р. російські більшовики розстріляли генерала-майора Якова ГАНДЗЮКА, командувача 1-го Українського корпусу.

29 січня 1918 р. під Крутами відбувся бій юнаків 1-ї Юнацької військової школи ім. Богдана Хмельницького, Студентського куреня та вільних козаків із червоним російським військом під проводом полковника Михайла Муравіова.

31 січня 1938 р. росіяни розстріляли Макара ЗАБУДСЬКОГО, козака отамана Олеса Козир-Зірки, учасника бою під Мотовилівкою під час антигетьманського повстання, брата Василя і Мирона Забудських, учасників підпільної організації отамана Пилипа Дранника-«Косаря».

ОХРІМ

2 листопада 2022 р. помер Андрій Охрімівич – дивовижний поет, харизматичний журналіст, популярний тележурналіст 5 каналу часів Януковича, мій близький друг, друг усього нашого кола, яке вийшло з раннях дев'яностих. Він не дбав ні про популярність, ні про гроші. Був чудовим оратором і ризикованим прихильником спорту, хоч не цурався й чарки. Його можна було або любити, або відчувати неприязнь. Він не залишав шансу бути до нього бай-бидом. Можливо, він був потенційним генієм. Я не перебільшую.

Згадуються 90-ті, трагічна доля матері Андрія і складна доля його батька-політв'язня; добра Охримова ексцентрика, його рушниця і нічні учти замість журналістської ранкової дисципліни; захоплення поезією Охрімівича багатьох людей, зокре-

ма й Михайлини Коцюбинської, його збірка віршів "Замкнутий простір", у якій далеко не всі розглядали потужний талант Поета. Стоїть мені зараз у вухах його голос...

Ось він читає свої вірші на різних кухнях, закиданих недокурками, але великих – своїм чистим у всіх значеннях цього слова! – мистецтвом:

Я руйную сади, я руйную
ваш цвілий спокій,
наспаю могили над підлим
поняттям "нора".

У травні 2014 року шалений темп життя Андрія Охрімівича зробив трагічну зупинку. Інсульт. Говорити після нього Андрій уже не зміг. Хоча майже кожен день за цих вісім років робив зарядку, всіляко намагаючись виборотися від наслідків інсульту... Неможливо глибинно зрозуміти, що переживав і пережив Андрій Охрімівич упродовж цих вісім із гаком літ.

А нині він помер, наш дорогий Охрім. Співчуваю Ульяні Глібчук, усім Андрієвим друзям і приятелям. Ми втратили цілий харизматичний всесвіт, підірваний хворобою. Світла і незабутня пам'ять Тобі, друже.

Степан ПРОЦЮК, письменник.
На світлині – Ульяна Глібчук і Андрій Охрімівич.

СОТНИК МАСЛОВЕЦЬ-ДАЛЕКИЙ УЖЕ ДАЛЕКО

спочивають останки сотника Армії УНР Володимира Порфирівича Масловця-Далекого". Могила та інформація про сотника відшукав Віталій Скальський.

Народився Володимир Масловець-Далекий у м. Пінську в 1894 році. У листопаді 1920 р. в складі Армії УНР перейшов на західний берег Збруча та був інтернований польською владою. У таборі Шталково (Польща) він став засновником, головою і режисером Драматичного товариства при 1-й Кулеметній дивізії (пізніше 5-та Херсонська дивізія). Поста-новник і виконавець головних ролей у виставах "Кума Марта" і "Суєта".

13 листопада 1921 р. сотник покинув табір. Проживав у м. Володимирі-Волинському. Тут захворів на тиф і 23 квітня 1922 р. помер у віці 28 років.

Прощав його о. Петро Відібда-Руденко, член Центральної Ради, пізніше митрополит Палладій.

Вічна пам'ять!

Руслан ПИЛИП'ЮК, Історичний клубу "Холодний Яр"

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ "ШЛЯХ ПЕРЕМОГИ"!

Часопис ОУН "Шлях Перемоги" можна передплатити у відділеннях "Укрпошти". Києви можуть також передплатити й одержувати часопис у редакції (Київ, вул. Ярославів Вал, 9). Для закордонних передплатників умови передплати залишаються без змін. Також можна оформити передплату електронного варіанта газети.

Газета виходить двічі на місяць. Передплатний індекс 30504.

Сердечно дякуємо за підтримку газети "Незборима нація"!

Микола ГРЕБІННИК (Київ) – 200 грн.

Олександр СУПРУН – 200 грн.

Ігор СМЕТАНСЬКИЙ (Калуш) – 300 грн.

Василь ЗАВ'ЯЗУН – 500 грн.

Віктор ДРУЗЬ (с. Зорине, Сумщина) – 500 грн.

Олександр РИЖЕНКО (Київ) – 2000 грн.

Тарас СИЛЕНКО, кобзар

З фільму Олександра Домбровського "Літопис боротьби за Українську державу" (2015, телеканал "Культура"). Перевела в текст Леся Козенко.

"Кризь павутиння змосковщення" – 150 грн.

"Історія України-Русі" Миколи Аркаса – 140 грн.

"Тиха війна Рената Польового" Романа Ковалю – 275 грн.

Наш індекс – 33545.

Індекс 87415 – для передплатників Донецької та Луганської областей.

Ціна – 95,5 грн

КНИЖКОВА КРАМНИЦЯ "ОТАМАНІЯ"

Книги Історичного клубу "Холодний Яр" можна придбати через крамницю "Отаманія".

Ось тут: <http://otamania.in.ua>

Редактор Роман Коваль

Верстка Анна Воловник

Коректор Надійка Овчарук

Інформаційне забезпечення Микола Владзімірський,

Владислав Карпенко,

Люба Криворот

Технічний директор Максим Селюзкін

Адреса для листування 03049, Київ, вул. генерала

Геннадія Воробйова (Курська), буд. 202, пом. 14.

Тел./факс: 242-47-38

kovalroman1@gmail.com

ФБ: Roman Koval

Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти.

Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України

у справах видавничих, поліграфічних та книгорозповсюдження.

Серія КВ №325.

Наклад 1000 примірників.

Видруковано 28.12.2022 р. ТОВ "Прес Корпойшн Лімітед"

Номер замовлення 2310301

Засновник Роман Миколайович Коваль

"НЕЗБОРИМА НАЦІЯ" – ЛІТОПИС ЕПОХИ

Українська громада вже добре знає, що коли йдеться про вшанування пам'яті борців, переіменування вулиць, встановлення пам'ятників, випуск кінофільмів і теле- та радіопередач, а також величезну масу книг, то все це діяльність Історичного клубу "Холодний Яр", а всі добре знають, що це передусім діяльність Романа Ковалю. І в такому нерозривному зв'язку будемо сьогодні й говорити про газету "Незборима нація". Кажемо "газета «Незборима нація»", а усвідомлюємо, що це потужна праця насаперед Романа Ковалю. Я так собі думаю, наскільки я вже знаю і бачу діяльність пана Романа, що ця газета, як і все інше, що він робить, постанала з великої любові до України, а велика любов має звичайно конкретні прив'язки.

Якщо в Україні, в українського народу є ті чи інші риси характеру, які в нас збуджують величезний сентимент і утверджують нас на цій планеті, то серед тих рис, які притаманні нашому народові, є така, сказати б так, притлумлена риса, про яку ми мало говоримо, але вона дуже характерна для нашого народу, – це така риса, як вдячність. І от оце відчуття

вдячності, поваги, пошани до предків простежується як така наскрізна червона ниточка у всіх наших обрядах. Ми знаємо, що, скажімо, на Різдво, коли збирається родина, то закликають і всіх членів родини й обов'язково закликають і поминають і тих, хто відійшов. А оскільки ворог упродовж тисячі років намагався нам нав'язати чужі цінності, нав'язати нам наших поневоловачів і катів українського народу як наших будітмо героїв і встановлював ім пам'ятники та культивував те, щоб молодь виростала з іменами катів як з іменами героїв у своїй свідомості, то я думаю, що, зокрема, і відчуття оцей глобальної несправедливості, до якої нас, як до прірви, намагалися спрямовувати, також спричинилося до того, що в цій газеті – у газеті "Незборима нація" – постійно, у кожному номері, висвітлюються постаті тих, про кого рідко почувеш або й взагалі не почувеш не лише на телебаченні і радіо сучасному, а й від тих людей, які, здавалося б, у темі, які, здавалося б, мусять про це знати. Так, скажімо, сталося з постаттю Михайла Гаврилка, про якого ні художники, ні скульптори, ні мистецтвознавці не знали, і таких прикладів є багато.

На жаль, сьогодні по радіо і по телебаченню теж звучить що завгодно, але ми не чуємо імена сучасних вояків, сучасних волонтерів, як це мало б бути, щоб воно домінувало в нашому ефірі, щоб це розповідали вчителі на уроках, а людей часом навіть і стримують. Коли десь виступаєш і навіть коли ідеш туди, у ту зону АТО, як митець, то й ти від деяких чуєш, що треба "песенки звлякательніє", а не пісні про Визвольну боротьбу. От навіть у наш воєнний час є такі тенденції. І тому в цій газеті, як на нашому величому святі Роздв, стають пліч-о-пліч і ті, хто вже давно відійшов, борючись за нашу землю, як-от Руслан Бобуров (кулеметник батальйону "Айдар" у 2014 – 2015 рр. – Ред.). Він стає поруч із Семеном Гризлом уже в нашій уяві, нашій свідомості, і вони тримають оцей

купол боротьби не лише над Катеринополем своїм рідним, своєю малою батьківщиною, не лише над Черкащиною, а й над усією Україною. І поряд із давніми вояками й тими, хто зараз відійшов або був поранений на полі бою, ми маємо й імена митців, поетів, скульпторів.

Постійно, у кожному номері газети, пан Роман намагається (попри те що ця газета невелика за обсягом, скільки там того місця) поєднати те, що є і вояки, які борються за Україну, і письменники, і журналісти, і публіцисти, і скульптори та інші митці, чи ті дітлахи, які, наприклад, декламують якісь твори, чи ті, хто робить перші спроби в дослідженні чи науковому, чи мистецькому. До всіх, хто творить український світ, відкрита душа пана Романа, і всіх він намагається згадати у своїй газеті від внутрішнього усвідомлення, що "якщо я не згадаю (ну, це я від нього часто такую), то невідомо, чи згадає це хтось". І часом при всьому тому, що є величезний запит на те, щоб пан Роман відвідав те чи інше місто, відгукнувся на той чи інший запит або запрошення, він завжди просить: "Якщо можна обійтися без мене, то, будь ласка, обійдіться, бо якщо я зараз не напишу оте, що я запланував про отамана Зеленого (чи про Кібця-Бондаренка, чи про когось із наших отаманів або про кого він зараз пише), то цього не зробить ніхто". І тому сьогодні ця газета стала свого роду літописом епохи, а пан Роман, окрім усього іншого, що він робить, ким він є нині – і академіком, і письменником, і журналістом і т. д., і т. д., – він є ще й у хорошому розумінні хронографом. Тобто можна багато чого брати з цієї газети буквально з кожного номера і далі розвивати.

Тарас СИЛЕНКО, кобзар

З фільму Олександра Домбровського "Літопис боротьби за Українську державу" (2015, телеканал "Культура"). Перевела в текст Леся Козенко.

ЧЕРЕЗ "НОВУ ПОШТУ" МОЖНА ПРИДБАТИ

Видання Історичного клубу "Холодний Яр" можна придбати через "Нову пошту" і "Укрпошту", переказавши кошти на картку ФОП Р. М. Ковалю у Приватбанку 5169 3305 3001 3009, а у випадку пожегтів – на картку Р. М. Ковалю у Приватбанку 5168 7554 4667 0339.

Переказавши гроші, просимо через електронну пошту kovalroman1@gmail.com або вайбер +38066-211-41-85 замовити книжки, вказавши куди і кому надсилати книжки.

Номери телефонів для довідок: 067-726-30-36, 066-211-41-85, 044-242-47-38.

Ось ціни без вартості пересилки:

[HTTP://NEZBORIMA-NACIYA.ORG.UA/](http://NEZBORIMA-NACIYA.ORG.UA/)

"Незборима нація" – газета для тих, хто хоче знати історію боротьби за свободу України